

Vattnets alla värden

Årsberättelse 2019

Klarälvens
vattenråd

- * Vi har arbetat efter den programförklaring som stämman beslutade om 2018 med tämligen god måluppfyllelse. Vi har haft fyra styrelsemöten och träffats i mindre styrgrupper för våra olika projekt
- * Vi är med i referensgruppen kring länsstyrelsens projekt Två länder - en elv, men den har inte haft några möten
- * Vi har under året arbetat i fyra större projekt : Värmullen Hagfors, Klamma älv- Upplunden i Hagfors, Blysjön i Forshaga samt Musån i Hagfors, Vi har gjort förarbete för två nya projekt: Fämtan i Torsby och Tjärnsystemet i Hagfors, Karlstad och Forshaga.
- * Vi har ordnat vattenrådets dag för Värmlands vattenråd uppe vid Acksjön med god uppslutning. Efter det drog samverkan i gång i länet - mycket bra!
- * Vi har en god ekonomi men inte lyckats få till en långsiktigt hållbar lösning på vår önskan att få en gemensam tjänst.

Sammandrag året 2019

Vi arbetar främst i Klarälven biflöden genom att ta fram lokalt förankrade åtgärdsplaner som vi sen tillsammans med berörda försöker genomföra.

*Årsredovisning upprättat med verksamhetsrapport och bokslut, godkänt av våra revisorer

*Resultat minus 8 755 kr överförs i ny räkning

RESULTATRÄKNING	
Summa intäkter	175 000 kr
Summa kostnader	- 166 905 kr
Årets resultat	- 8 755 kr
BALANSRÄKNING	
IB 2019-01-01	9 613 kr
Årets resultat	- 8 755 kr
UB 2019-12-31	858 kr

Årsredovisning 2019

Vi får ett årligt driftbidrag på 60 000 kr från staten
Vi har fixat bidrag till våra projekt på knappt 3 Mkr under
en tio-årsperiod 2010-2020

Klarälven

från fjällen till Vänern

Från Klarälvens trevande start vid Brändstötsbäcken i Härjedalen är det 50 mil till utloppet i Vänern. Under resan genom den norska fjällvärlden och de världsändska skogarna växer den sig allt mäktigare. Kartan visar Klarälvens avrinningsområde.

Programförklaringen syftar till att ge styrelsen stöd i sitt arbete.

Den består av sex målsättningar samt principer för val av projekt.

Uppfyllelse av programförklaringen

Mål 1: VR ska ta aktiv del i små och stora projekt som syftar till att utveckla de unika laxarterna i Klarälven.

Vi är med i referensgruppen till det stora projektet ”Två länder, en elv” som tyvärr inte haft något möte för referensgruppen år 2019.

Vi har bjudit in till rapport om smoltpopulationen på vårt styrelsemöte i feb 2019 och bjöd även in länsstyrelsen att informera om projektet på stämman 2019 i Forshaga.

Uppfyllelse av programförklaringen

Mål 2: VR ska i första hand arbeta med vatten enl. den prioritering som beslutats och ta fram lokala åtgärdsplanen som syftar till god ekologisk status. VR ska driva minst två sådana projekt varje år.

Uppfyllelse:

Vi har arbetat fram två nya åtgärdsplaner under året: Värmullen och Musån

Vi har arbetat med genomförande av åtgärdsplanen i två projekt, Klamma och Blysjön.

Dessutom har vi förberett kommande arbete i två projekt: Fämtan och Tjänr.

Uppfyllelse av programförklaringen

Samverkan är nyckeln till framgång för allt vårt arbete

Mål 3 Vårt arbete ska inrikta sig på att skapa samverkansarenor mellan länsstyrelse, kommuner, företag, enskilda och FVOF, vilket vi tycker att vi uppnår.

Mål 6 Vi ska arbeta för att Vattenråden i hela Värmland utvecklas tillsammans.

Efter Acksjömötet hösten 2019 beslöts att samverkan mellan vattenråden kommer att fortsätta, länsstyrelsen blir sammankallande.

Uppfyllelse av program- förklaringen

Mål 4 och 5: Vi vill arbeta långsiktigt - vilket förutsätter en förutsägbar ekonomi - vi har hittills inte funnit någon långsiktig lösning. Detta vill vi gå till botten med under 2020

Uppfyllelse av
programförklaringen

Klarälvens vattenråd

ser till vattnets bästa och verkar för god status

Miljön utmed våra sjöar och vattendrag ger oss upplevelser, liv och kraft. Men vattnets gåvor är sårbara och inget vi kan ta för givet.

För att nå och upprätthålla god status krävs hela tiden kartläggningar, riskbedömningar och åtgärder. Nyckeln till en hållbar vattenförvaltning är samverkan mellan olika intressen. Klarälvens vattenråd är det lokala samverkansorganet.

Onaturliga flöden och vattenstånd skapas genom fysiska ingrepp som dämning och reglering. Muddring, dikning och rensning förändrar livsmiljöer för många arter. Vågtrummor och dammar kan hindra djur och växter från att vandra. Skogsbruk kan leda till ökad urlakning av humus, näring och kvicksilver.

Försurning via luftburna partiklar har under de senaste decennierna minskat, men påverkar fortfarande våra vatten.

Ungefär 800 främmande växt- och djurarter har anlänt till Sverige sedan mitten av 1800-talet. Ett exempel är signalkräftan som fört med sig dödlig kräftpest till våra flodkräfter.

Utsläpp av miljögifter hotar vattenmiljön, och i förlängningen oss. De kan komma från industrier, trafik, sophänsning, bekämpningsmedel och läkemedelsrester.

Om våra vatten får för mycket näring kan följden bli algbloomning, igenväxning och syrebrist. Orsaker till övergödning är användning av gödsel i jordbruket och utsläpp av avloppsvatten. Kväve i luftföroreningar bidrar också till problemet.

Klimatförändringen påverkar vattnets kretslopp. Fler intensiva regn kan ge försämrad vattenkvalitet och fler översvämningar.

Om vi är rädda om vattnet, är vi rädda om livet! Vår livsstil har betydelse för framtiden i de glittrande vattnens land.

Fysiska ingrepp

Försurning

Främmande arter

Miljögifter

Övergödning

Klimatförändring

Följande prioriteringar gäller för vårt arbete fram till 2021:

- * Projekt som syftar till att **gynna Klarälvslox och öring** prioriteras. Här ingår biotopförbättringar i biflöden till Klarälven uppströms Edsforsen med potential prioriteras för laxlek.
- * Projekt där vattenrådet kan göra skillnad genom att **skapa samverkan och konsensus** mellan olika intressen/organisationer/över gränser har prioritet.
- * Projekt ska väljas ut som har intresse för en **bred grupp av våra medlemmar**.
- * Vattensystem med stor nytta för kraftproduktion prioriteras för kraft.
- * Vatten med dammar som idag saknar kraftnytta ska prioriteras för utrivning.
- * Vi ska prioritera arbetet med att ta fram lokala åtgärdsplaner med syftet att uppnå ”God ekologisk status” i vatten med höga naturvärden och som inte regleras för större kraftnytta.
- * Vatten med viktiga målarter utöver Klarälvslox och öring prioriteras med åtgärder för att gynna dessa arter, t.ex. flodpärlmussla, storröding, flodkräfta och en stark lokal öringstam.

1. Acksjön, Hagfors - genomförandet klart, uppföljning pågår
2. Värmullen, Hagfors -åtgärdsplanen klar 2019, sökt medel för uppföljande tester 2020
3. Upplunden-Klamma, Hagfors - genomförandet av åtgärdsplanen nästan klart
4. Blysjön, Forshaga - genomförande av åtgärdsplan pågår
5. Halgån Hagfors, Torsby- ny ägare, lagligförklaring 2026. Avvaktar.
6. Musån Hagfors-åtgärdsplanen klar 2019, biotopvård
7. Rannån Munkfors- lagligförklaring överklagad, avvaktar
8. Fämtan Torsby- inlämnad ansökan LOVA, åtgärdsplan klar 2021?
9. Svartån -Hgf, Karlstad, Filipstad, åtgärdsplan planeras 2021?
10. Tjärn - Karlstad, Forshaga, Hagfors: åtgärdsplan planeras 2021?

Våra 10 projekt som vi jobbar med i Klarälvens VR

Arbete
från norr
till söder

Åtgärdsplan
genomförd!
God ekologisk
status
uppnått

1- Acksjön

Acksjön och älven tillbaka till stenåldern.
Bonus: 22 stenåldersboplatser och 8000 år gammal brända älgben från en av Värmlands tidigaste frossarfester identifierade!
Fortsättning följer.

Vi har nu informations-uppdraget att förmedla resultatet av en omfattande uppföljning.

2. Värmullen

Vi har tagit fram en åtgärdsplan för Värmullen - Hagfors stad och järnverkets recipientsjö efter tre års undersökningar av kemi, bottenfauna, fisk, och sediment.

Den viktigaste åtgärden är att få bättre syresättning i sjön genom att öka Uvåns flöde genom sjön. Den åtgärden påbörjad under 2020 i samverkan med Fortum.

Kommunstyrelsen i Hagfors kommun samt ledningsgruppen för Uddeholms AB har gett uppdraget att arbeta fram förbättringsförslag för vår gemensamma recipientsjö Värmullen. Tillsammans värderar vi åtgärder som kommer att behövas för att Värmullen långsiktigt ska vara en sjö i balans med goda möjligheter till rekreation. Vi har fått stöd av LOVA-pengar från Vattenmyndigheten.

VILKA ÄR VI?

Åtgärdsplanen arbetas fram i ett unikt samarbete mellan Hagfors kommun, Uddeholms AB och Klarälvens vattenråd.

Vi kollade
dagvatten
och fann
metallhalter
väl i samma
storleksklass
som de som
kommer från
järnverkets
reningsdamm

Vi analyserade fiskhälsan hos abborre i Värmullen. Resultat: Alla undersökta ämnen - metaller och dioxiner och PCB mm låg under riktvärden.

Slutspurt!

3. Upplunden- Klammasytemet

Vi har drivit projektet tillsammans med Upplunden-Ämtens fiskevårdsföreningen, Fortum och markägare.

Vi har samarbetat med Klarälvens folkhögskola.

Vi har återställt efter flottning, provfiskat tjärnar, gjort bottenfaunaundersökning, fixat vandringsbart vid tre ställen och förstärkt flodkraftstamman.

Fortum har rivit ut fyra gamla dammar utan kraftnytta.

Nu pågår nyetablering av öringstammen med isättning av ögonpunktad rom

Fortum har rivit ut fyra gamla dammar vid Ögsjön, Älgsjön, Lankan och Ormräjtikka.

Ögonpunktade rom sätts in i Klamma älv

Årets
provtagning
visar
övergödning
och syrebrist

Provfisket visade på mycket karpfisk - mört, sarv och ruda och alldeles för lite gös...

5. Halgån- Brattfallet

Avvaktar

Efter lagligförklaringen av kraftverket som sker 2026 - än är det inte klart hur det kommer att utformas - vill vi tillsammans med Hagfors och Torsby kommuner göra en åtgärdsplan över hela systemet. Ny ägare är Bergfors Kraft, även ny medel i vattenrådet.

Kanske som ett LONA-projekt, då här finns höga naturvärden kopplat till ett viktigt besöksmål.

6. Musån

Åtgärdsplan
framtagen

Våren 2019 fick vi startsignal till att göra en lokal åtgärdsplan över Musåsystemet i Hagfors kommun. Dammar - gamla såväl som funktionella - och biotoprestaurering från flottning är utmaningarna. Vi jobbar med Hagfors kommun, Fortum och Knon-Tönnets FVO och alla markägare.

Åtgärdsplanen
fokus är att
stärka
öringstammen i
Musån som i norra
delen är mycket
bra, för att sedan
succesivt bli
sämre ju längre
nedströms man
kommer

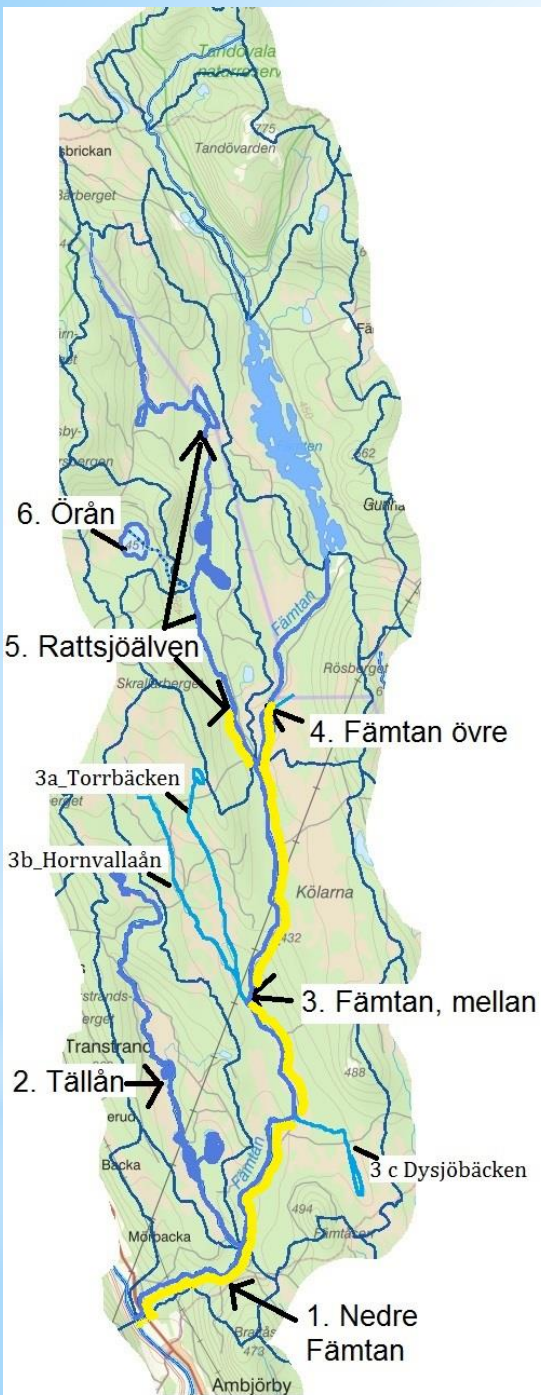
Biotopvård -
återställning efter
flottning - och
justering trummor
finns med i
åtgärdsplanen.
Även utrivning av
två dammar kan
blir aktuellt -
Fortums beslut i
så fall.

2018 håll vi vår stämma vid Ransbergs herrgård och kollade in damm och älv. Vi bestämde då att avvakta lagligförklaringen som var på gång innan vi startade upp arbetet med att ta fram en lokal åtgärdsplan. Nu har domen kommit, men den är överklagad.

7 Rannån

Torsby kommun har tillsammans med oss startat upp det första projektet i kommunen för att göra en lokal åtgärdsplan. Vi valde Fämtan, en fin älv med både höga kultur och naturvärden. Del av Fämtan är natura 2000 område. Avrinningsområdet innefattar flera mindre biflöden.

8 Fämtan

Fämtan-projektet startade
med en
vattendragsvandring med
engagerade Torsbybor.

Vi satte samman en
ansökan, och nu hoppas vi
på LOVA-bidrag.

Anna Sjörs

Så smått
påbörjad

9 Svartån

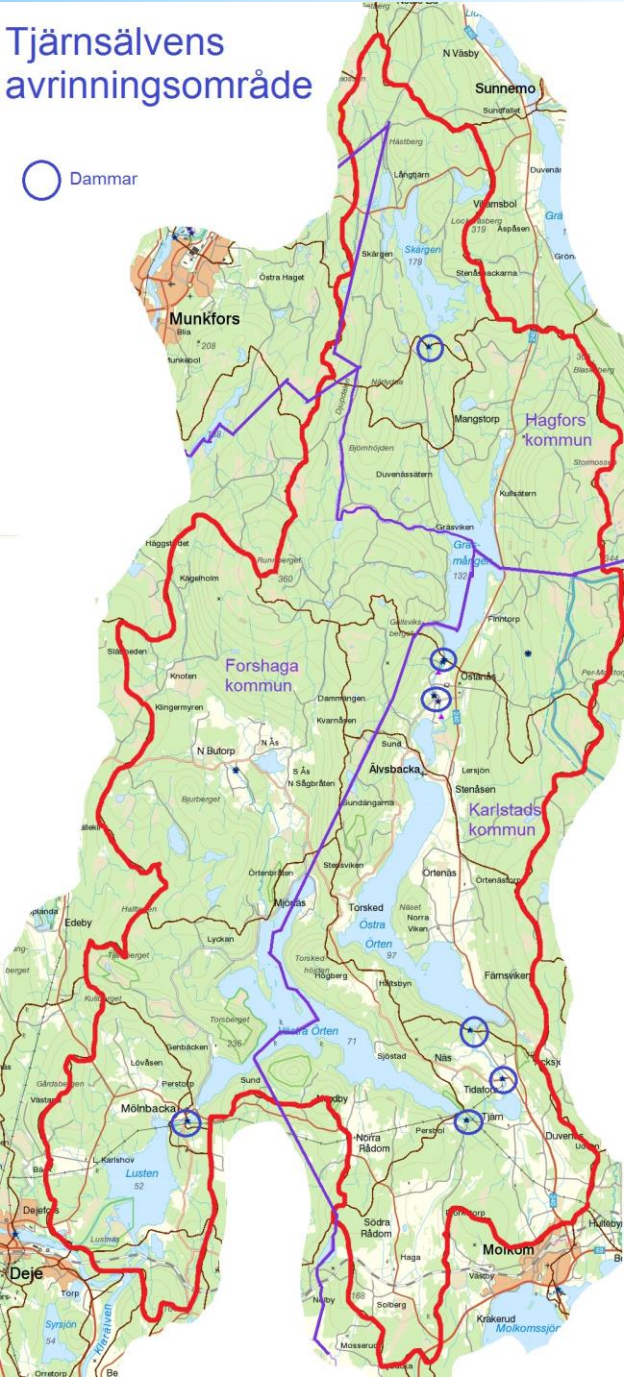

Målsättningen är att vi fram till 2021 ska utreda vad vi kan åstadkomma. Svartåns avr har bitvis höga naturvärden, särskilt inom med Svartåns naturreservat- Uppströms finns dammar i olika stadier.

Vi har utrett vad markägarna vill, men behöver ha en bra dialog med länsstyrelsen vi kan starta upp arbete med att i dialog ta fram en åtgärdsplan.

Tjärnsälvens avrinningsområde

○ Dammar

Tjärnsystemet är väldigt stort och komplicerat. Våra planer är att undersöka systemet för att kunna göra en åtgärdsplan i samverkan med tre kommuner, flera FVOF, kraftverks- och dammägare, många markägare samt Älvsbacka byalag. Det blir ett omfattande projekt som sannolikt kommer att ta flera år.

10 Tjärn

Vi har - som vanligt
- startat upp med
möten ute i fält
tillsammans med
intressenter

Styrelsen startade sitt arbete år 2019 med ett välbesökt och intressant studiebesök Munkfors kraftverk.

År 2019 års stämma hölls i Forshaga. Vi fick information om den nationella planen, om projektet två länder en elv och om Sportfiskarnas arbete.

År 2019 avslutades med styrelsemöte på Gammelkroppa skogsskola och ett uppskattat studiebesök på fiskodlingen